

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย	นางสาวโชติวรรณ แพนไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
ปีที่วิจัย	2568

บทคัดย่อ

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาผลการทดลองใช้และประเมินการจัดการเรียนรู้ คือ ครูและนักเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 3) แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 4) แบบวัดคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน

โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 5) แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 6) แบบประเมินรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ได้จากการศึกษาสภาพทั่วไป ความต้องการใช้รูปแบบ หลักการพัฒนารูปแบบ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยได้ข้อมูล ดังนี้

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68

1.2 ความต้องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ของคณะกรรมการบริหารวิชาการ พบว่า กิจกรรมควรมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ด้านการจัดกิจกรรมทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อย่างชัดเจน เป็นระบบ การบริหารจัดการหลักสูตรมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน การออกแบบหลักสูตร การบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษาบริบทและกำหนดวัตถุประสงค์ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร และการประเมินผล

1.3 หลักการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า กระบวนการจัดกิจกรรม

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ต้องมีการศึกษาแนวคิดทฤษฎีหลักการสำคัญของการพัฒนารูปแบบการบริหาร กระบวนการวิจัยและพัฒนา ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของความต้องการใช้รูปแบบ กระบวนการ ขั้นตอนของการพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบ และการประเมินผล

1.4 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่สำคัญ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการการพัฒนารูปแบบการบริหาร แนวคิดและทฤษฎีตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตร และแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร ที่สำคัญดังนี้ 1) ทฤษฎีและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) การสนับสนุน และ 5) การนำรูปแบบไปใช้ และจากการศึกษา แนวคิดทฤษฎีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้รูปแบบ ASDCE model ซึ่งมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพื้นฐาน (Analysis and Diagnosis of needs) ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายและวางแผน (Setting Goals and Making Plans) ขั้นที่ 3 ออกแบบการจัดการเรียนการสอน (Design the teaching learning programme) ขั้นที่ 4 นำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) ขั้นที่ 5 การประเมินหลักสูตร (Evaluation of curriculum) และผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน ได้ดังนี้ คือ คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 จาก 3 ด้าน ดังนี้ 1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น การสื่อสาร ความร่วมมือ 2. ทักษะสารสนเทศสื่อเทคโนโลยี ประกอบด้วย การรู้สารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ การรอบรู้เทคโนโลยี และการสื่อสาร 3. ทักษะชีวิตและอาชีพ ประกอบด้วย มีความยืดหยุ่นและการปรับตัว เป็นผู้นำ และมีความรับผิดชอบ ทักษะทางสังคมข้ามวัฒนธรรม (เรียนรู้วัฒนธรรม) ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่มีความกระตือรือร้น ทักษะด้านการผลิตและจิตสำนึกในการทำงาน

2. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ร่างรูปแบบ ASDCE model มีผลการประเมินรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.78 และผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.28

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติดีศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

3.1 ผลการวัดความรู้ความเข้าใจของครูที่จัดกิจกรรมตามรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติดีศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.41

3.2 ผลการวัดคุณลักษณะนักเรียนในศตวรรษที่ 21 จากการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติดีศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.11

3.3 ผลการวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติดีศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.38

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติดีศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรธรรมชาติดีศึกษากับป่าเขาใหญ่ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.38 ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ ผ่าน